

Raamatupidaja igapäevane
töö- ja õppekeskkond
www.RMP.ee

www.rmp.ee/periodiline/spetsialist

RMP.ee raamatupidamis- ja maksuinfoajakiri

SPETSIALIST

Majandusaasta aruanne 2012 ja uued RTJ-d 2013

17.01.2013 Pärnus
24.01.2013 Tallinnas
31.01.2013 Tartus

Lektor: **ANNE NUUT**

EV Raamatupidamise Toimkonna liige ja
vannutatud audiitor
Antimar Audiitorid OÜ juhatuse liige

TÄPSEM INFO JA REGISTREERUMINE:

www.rmp.ee/koolitus/rmp

Uue aasta valguses

*“Käes on kaunis jõulukuu,
ootamas on aasta uus”*

Nii nagu luuletuski ütleb, on saabunud 2012. aasta viimane kuu, mis on täis jõuluüllatusi ning meeleolukaid elamusi aastavahetusel. Raamatupidaja jaoks on aga detsember parim aeg vaadata tagasi tehtule ning hakata tegema aasta kokkuvõtteid. Uue, 2013. aasta valguses on aga ees ootamas mitmeid muudatusi, mistõttu tuleb sättida oma igapäevased tööd ja tegemised kooskõlla muutunud või muutuvate seadustega.

2012. aasta viimases Spetsialistis kirjutab PKF Estonia OÜ maksukonsultant **Riina Raju** pikemalt jõuludega seoses tehtavate kulude maksustamisest ning mittemaksustamise võimalikkusest.

Aasta lõpus ja uue aasta alguses on raamatupidajate tavapäraseks tööks varade ja varude inventuur. Sel korral räägivad BDO Eesti AS konsultandid **Hannele Männik** ja **Aivi Suuk** lahti teema "Puhkusereservi arvetus".

Saabuv 2013. aasta toob üle pika aja kaasa muudatusi kogu raamatupidamisse - muutuvad Raamatupidamise Toimkonna juhendid. Meie ajakirjas kirjutab:

- vannutatud audiitor **Maire Otsus-Carpenter** firmaväärtuse ja selle kajastamisest Eesti hea raamatupidamistava kohaselt;
- Deloitte Audit Eesti AS konsultant **Anne Mobil** sihtfinantseerimise kajastamise muudustest 2013. aastal;
- Ernst & Young Baltic AS juhtivaudiitor **Urmo Kallakas** lisades avalikustatavast informatsioonist (RTJ 15).

Uuel aastal püüaks rohkem mõelda oma ümbritsevale keskkonnale ning tuua kontoriellu järjest rohkem säästlikku ning rohelist mõtteviisi. **Karin Kilk** Säästva Eesti Instituudist kirjutab teemal "Roheline Kontor - mis, milleks ja kuidas?"

Kauneid pühi ning edukat uut 2013. aastat!
RMP.ee toimetus

Sisukord

Toimetaja veerg	3
Jõuludega seotud kulutuste maksustamine	4 - 7
Puhkusereservi arvestus	8 - 12
Ristsõna	13
Roheline kontor - mis, milleks ja kuidas	14 - 17
Firmaväärtus ja selle kajastamine Eesti hea raamatupidamistava kohaselt	18 - 21
Sihtfinantseerimise kajastamise muutused 2013. aastal	22 - 26
RTJ 15 "Lisades avalikustatavat informatsioon"	27 - 29

Formaat: A5 / PDF

Ilmumisaeg: Detsember 2012

Ajakiri SPETSIALIST
saadetakse 29 320-le RMP.ee
Nädalakirja tellijale.

RMP Eesti OÜ
Tel: 6 848 110
E-post: toimetus@rmp.ee

Raamatupidamis- ja
maksuinfoportaal RMP.ee

Jõuludega seotud kulutuste maksustamine

Riina Raju
PKF Estonia OÜ
maksukonsultant

Jõulu-aeg toob kaasa rõõmu aga ka kulusid: äripartneritele kaartide, kingituste saatmine, klientidele ja töötajatele pidude korraldamine, kontori dekoreerimine ning annetused. Kas nende tegevustega kaasneb ka maksukulu, palju seda on ning kuidas seda kajastada raamatupidamises ja deklaratsioonidel? Need on küsimused, mis tekivad sel ajal raamatupidajatel.

Äripartnerid

Ilus äritava on jõulude ajal meeles pidada äripartnereid, seda siis kas kaardi või kingitusega.

Kingituste maksustamisel saab määravaks kingituse väärtus ja eesmärk. Nii käibemaksuseadus (§ 4 lg 2 p 6) kui tulumaksuseadus (§ 49 lg 1) välistab maksustamise alt kingitused, mille väärtus jääb alla 10 € (ilma käibemaksuta) ning on üleantud reklaami eesmärgil. Kingituse puhul peab siiski jälgima, et kingitusel oleks viide (nt logo) ettevõttele, kes kingituse teeb.

Jõulukaardid ning sümboolsed jõulukingitused, millega tuletatakse ennast äripartneritele meelde, ei kuulu maksustamisele. Neil puudub tarbimisväärtus ning tege- mist on hea äritavaga.

*Jõulukaardid ning
sümboolsed
jõulukingitused,
millega tuletatakse
ennast
äripartneritele
meelde, ei kuulu
maksustamisele.*

Arusaamatusi on tekkinud selle pinnalt, et kui tellitakse näiteks 200 meenet ja nende hind kokku on üle 10 €, et kas siis peab ületava summa maksustama. Nii see siiski ei ole, sest nimetatud piirmäär kehtib ühele isikule tehtava kingituse kohta. Kuna reklaam on ettevõtlusega seotud,

siis sellest tulenevalt võib reklaamkingituste soetamiselt sisendkäibemaksu maha arvata.

Kui aga soovitakse kinkida midagi väärtuslikumat, siis tuleb arvestada, et kaasnevad maksukulud. Tulumaksuga tuleb maksustada sellisel juhul kogu kingitus (mitte 10 € ületav summa) ning nimetatud kingituse tegemine tekitab ka käibe, mille maksustatavaks väärtuseks on kauba soetusmaksumus (KMS § 12 lg 3), kui sisendkäibemaks on maha arvatud. Kui kingitusele on peale kantud kinkija sümboolika, siis oleks mõttekas sümboolika peale kandmist käsitleda reklaamikuluna ning maksustada kingitusena ainult kingitus ise.

Annetused

Jõuluajal mõeldakse tihti abivajajatele ning sel ajal on päevakorral ka annetuste teema. Annetuste (samas ka kingituste puhul, kuna oma olemuselt on need sarnased) maksustamisel, on oluline, kas annetuse saaja on kantud tulumaksusoodustusega isikute nimekirja või mitte.

Nimekirja leiab Riigi Teatajast:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/303072012018>

Nimekirja kantud isikutele tehtud annetused ja kingitused on piirmäärade ulatuses maksuvabad. Piirmäärad on (TuMS § 49 lg 2):

- 3% maksumaksja poolt samal kalendriaastal tehtud sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksete summast (ehk sisuliselt 3% palgafondist) või
- 10% viimase majandusaasta kasumist.

Annetaja võib ise valida, kumba piirmäära rakendab.

Kui annetuse saaja ei ole eelpool nimetatud nimekirja kantud, siis maksustatakse kogu annetuse summa tulumaksuga.

Kontori kaunistused

Töökoha dekoreerimine küünalde, kuuse või millegi muuga on üks väheseid jõuluaegseid kulusid, mis maksustamisele ei kuulu. Ei saa sellest töötajad ega kliendid tarbimisväärtust ning tegemist on tavapärase tegevuskuluga.

Jõulupeod

Jõulupidude korraldamine töötajatele ja klientidele toob aga kaasa lisaks korraldamiskuludele ka maksukulud. Töötajatele korraldatud jõulupeod on üldiselt erisoodustus. Kui toitlustus ja meelelahutus oma töötajatele on kindlasti erisoodustus, siis näiteks ruumide rent võib olla osaliselt ka ettevõtlusega seotud

*Vastuvõtukulud
on maksuvabad
32 € ulatuses
kalendrikuus,
millele lisandub
2% sama kuu
palgafondist.*

kulu. Seda juhul kui töötajate kokku tulemine kasutatakse ära ka ärilistel eesmärkidel, näiteks aasta kokkuvõtete tegemiseks ja järgmise aasta plaanide

aruteluks. Jõulupeo ja seminari ühildamisel tuleb muidugi jälgida, et seminari toimumine on ka tõendatav. Näiteks restoranilt ruumide rentimisel on üsna ebatõenäoline, et ettevõtte kasutas ruume jõulukuul töötajate tööalaste teadmiste tõstmiseks ärilisel eesmärgil.

Klientidele ja äripartneritele korraldatud koosviibimine on vastuvõtukulu, mis ei kuulu maksustamisele senikaua, kuni ei ületa vastuvõtukuludeks ette nähtud maksuvaba piirmäära. Vastuvõtukulud on maksuvabad 32 euro ulatuses kalendrikuus, millele lisandub 2% sama kuu palgafondist. Seejuures ürituse korraldamiseks ruumide rent ja dekoreerimine ei kuulu maksustamisele. Küll aga on maksustatav äripartnerite toitlustamine, majutamine, transport ning kultuuriline teenindamine.

Kui klientidele korraldatud üritusel osalevad ka oma töötajad, siis on maksustamine keerulisem. Sõltuvalt sellest, mis rolli mängib kliendiüritusel töötaja, toimub ka maksustamine. Kui oma töötajad on klientide teenendajate rollis, siis ei pruugi erisoodustust üldse tekkida. Kui üritusel osalemine on aga vabatahtlik ning töötaja saab selle käigus hüvesid, siis on tegemist erisoodustusega. Sellisel juhul võiks kõne alla tulla proportsiooni kohaldamine, kui töötajatele tehtud kulusi pole võimalik täpselt eristada.

Töötajate premeerimine

Kui töötajaid peetakse jõulude ajal meeles rahalise preemia või kingitustega, siis kuuluvad ka need maksustamisele. Rahalise preemia puhul toimub maksus-

tamine samamoodi nagu töötasu puhul, peetakse kinni tulumaks, töötuskindlustusmaks, kohustuslik kogumispension ning arvestatakse ja makstakse brutosummalt sotsiaalmaks ning ettevõtte töötuskindlustusmaks. Töötajatele tehtud kingitused aga kajastatakse erisoodustustena, millelt makstakse tulu- ja sotsiaalmaks.

Kulud töötajatele maksustatakse erisoodustusena 21/79 määras tulumaksuga ning 33% sotsiaalmaksuga.

Kokkuvõte

Kokkuvõtlikult toimub maksustamine seega järgmiselt:

- Kulud töötajatele: meelelahutus, toitlustus, kingitused. Maksustatakse erisoodustusena 21/79 määras tulumaksuga ning 33% sotsiaalmaksuga. Deklareeritakse TSD lisal 4.
- Preemiad ja muud rahalised väljamaksed maksustatakse töötasuna, deklareeritakse TSD lisal 1.
- Kulud äripartneritele, klientidele, abivajajatele: kingitused, vastuvõtud, annetused. Maksustatakse tulumaksuga, deklareeritakse TSD lisal 5.
- Tarbimisväärtust mitte omavad kingitused ja reklaamkingitused, töökohta kaunistamine. Maksukulud ei kaasne.

Raamatupidamises tuleb järgida jõuludega seotud kulutuste kajastamisel üldpõhimõtteid. Tehtud kulutused ja nendega seotud maksud kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil. Kulukoht tuleb leida vastavalt oma raamatupidamise sise-eeskirjale ja kontoplaanile.

Juba jõuluürituste planeerimisel oleks mõistlik kõik kulutused ja nendega seon-

duvad maksud läbi mõelda. See on odavam ja vähem närvesööv tegevus kui hiljem ilmnevate maksuprobleemide lahendamine.

Kui jõulukulutustega kaasnevad maksukohustused arvesse võetud, võib rahulikult jõuluaega nautida.

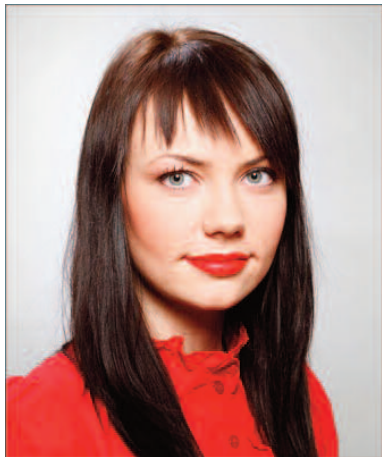

RAAMATUPIDAJA KALENDERMÄRKMIK 2013

Raamatupidaja igapäevane abimees 2013. aastal!

www.rmp.ee/epood

Puhkusereservi arvestus

Hannele Männik
BDO Eesti AS
konsultant

Aivi Suuk
BDO Eesti AS
konsultant

Raamatupidamise seadus reguleerib, et aasta lõpus tuleb inventeerida varad ja kohustused, millest üks on puhkusereserv. Reservi inventeerimise all mõeldakse puhkusetasude saldo korrigeerimist. Siinkohal tuleks lähtuda nii väljateenitud, kuid kasutamata kui ka töötajate ettepuhatud põhipuhkuspäevadest. Sellise arvestuse tulemusena saab selgeks, millised on ettevõtte kohustused töötajate ees ning vastupidi.

Vastavalt töölepingu seaduse § 55-le on töötaja iga-aastane põhipuhkus 28 kalendripäeva, kui tööandja ja töötaja ei ole kokku leppinud pikemas puhkuses või kui seadus ei sätesta teisti. Alaealise ja töö-

võimetuspensionäri põhipuhkus on 35 kalendripäeva, sellest 28 kalendripäeva peab hüvitama tööandja, 7 ülejäänud kalendripäeva hüvitab tööandjale riik. See tähendab, et väljamaksmise kohustus on tööandjal ning tööandja võib pärast riigilt 7 päeva eest nõuda summa tagasi. Need 7 päeva arvestatakse samadel alustel kui 28 päeva. Seitset ületavat päeva ei näita tööandja oma puhkusereservis, kuivõrd see ei saa olema kulu tööandjale.

Puhkusereserv

Vastavalt 01.07.2009 kehtima hakanud töölepingu seadusele teenib töötaja puhkust kalendriaasta eest (TLS § 89).

Tööle asumise aastal arvutatakse kalendriaastast lühema aja eest põhipuhkust võrdeliselt töötatud ajaga. Enam ei kehti 15 kalendripäeva reegel, mil võeti arvesse ainult need kuud, kuhu jäi 15 ja enam päeva pärast tööle asumist.

*Töötaja teenib
puhkust kalendri-
aasta eest
(TLS § 89)*

Näide 1:

Töötaja asus tööle 15.08.2012, seega teenib ta reservi perioodil 15.08-31.12.2012. Antud ajavahemikku jääb 139 kalendripäeva (sh riigi- ning rahvuspühad), mil töötaja on tööl käinud ning tulemus tuleb jagada aasta kalendripäevade arvuga, mis 2012. a on 366. Selle tulemuse korrutame aasta põhipuhkuse päevadega. Seega on töötajale ettenähtud põhipuhkus $139 / 366 * 28 = 10,63$ kalendripäeva (2012. aasta eest).

Põhipuhkust ei teenita ajal, mil ollakse tasustamata puhkusel, ajateenistuses ning lapsehoolduspuhkusel.

TLS § 68 lg 5 ütleb, et põhipuhkus tuleb kasutada kalendriaasta jooksul. Sotsiaalministeeriumi kommentaar on, et TLS otseselt ei sätesta, millises järjekorras ja millise perioodi eest töötajale puhkusi antakse. Kas töötaja saab esmalt jooksva aasta puhkuse ja alles seejärel varasemalt kasutamata jäänud puhkuse või vastupidi. Lahendus tuleb tööandjal ja töötajal omavahel kokku leppida. Lause “põhipuhkus tuleb kasutada kalendriaasta

jooksul” on juristide meelest selle tähendusega, et jooksva aasta puhkus tuleks kasutada esmalt seejärel on võimalik töötajal kasutada varem teenitud, kuid aegumata põhipuhkust. Seega jääks lahenduseks see, et tööandja ja töötaja teevad omavahel selgeks, millises järjekorras ja mis perioodide eest puhkusi antakse, et vältida hiljem arusaamatusi.

Puhkusereservi aegumine ja peatumine

Uue TLS-e kehtima hakkamine tõi kaasa endaga põhipuhkuse aegumise mõiste. Tavajuhul aegub põhipuhkuse nõue ühe aasta jooksul, arvates selle kalendriaasta lõppemisest, mil puhkus teeniti (TLS § 68 lg 6). Enne uue TLS-e jõustumist teenitud põhipuhkus aegub aga nelja aasta jooksul.

Aegumistähtaja eesmärgiks on motiveerida töötajaid puhkama igal aastal.

Näide 2:

Töötaja kasutamata põhipuhkuse saldo on 2011. a lõpu seisuga 30 kalendripäeva (sh 9 kp kuni 30.06.09 teenitud ning 21 kp 2011. a eest) ning tööandja on otsustanud rakendada aegumisi. Aastalõpu lähenedes on töötaja huvitatud sellest, kas ja/või mitu päeva tal aegub. Jooksva aastal teenib töötaja reservi juurde 28 päeva ning puhkab 14 päeva. Kokkuleppe kohaselt kasutatakse esmalt ära kõige kiiremini aeguv puhkus, mitte ei kasuta jooksva aasta puhkust, nagu näeb ette seadus.

Seega 14 päeva võetakse maha ajavahemikul 01.01-31.12.11 teenitud reservist

SimplBooks

lihtsaim raamatupidamistarkvara

Veebipõhine raamatupidamistarkvara SimplBooks

on ülilihtne ja Sulle esimesed 30 päeva tasuta

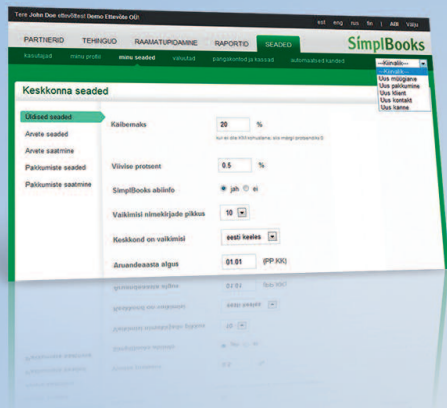

www.SimplBooks.ee

Proovi demo või registreeru kasutajaks (30 päeva tasuta)

SimplBooksi raamatupidamis- tarkvara on:

- lihtne, sobib ideaalselt väikeettevõtjatele
- soodne, kuutasu ainult 9,90 € + km
- ligipääs kõikjal üle interneti
- puudub liitumistasu
- turvaline ühendus – krüpteeritud andmeside ja varukoopiaid
- tasuta klienditugi

ERIPAKKUMISED!
raamatupidajatele ja büroodele

Võta meiega ühendust:
www.simplbooks.ee
info@simplbooks.ee
tel +372 522 4658

ning lõpptulemusena on jääk järgmine: $30+28-14=44$. Sellest 7 kalendripäeva aegub 01.01.2013, kui töötaja sel aastal enam ei puhka.

	2011 teenitud puhkus	2012 teenitud puhkus	Kuni 30.06.09 teenitud puhkus
Aegub:	1.01.2013	1.01.2014	1.07.2013
Saldo:	7	28	9

Aegumine peatub juhul kui töötaja kasutab rasedus- ja sünnituspuhkust, lapsendaja või lapsehoolduspuhkust ning ajavõi asendusteenistuses viibimisel. Kui aegumine on peatatud, kuna töötaja viibis näiteks lapsehoolduspuhkusel, siis nihkub peatumine edasi vastavalt rasedus- ja sünnituspuhkuse ning lapsehoolduspuhkusel viibimise aja võrra.

Näide 3:

Töötaja viibib ajavahemikul 12.11.11-30.11.12 lapsehoolduspuhkusel. 2011. aastal teenitud puhkust ei ole võimalik töötajal antud perioodil kasutada, siinkohal tuleb arvestada ka rasedus- ja sünnituspuhkuse perioodi 25.06-11.11.11. Seega kogu eemal oldud aeg on 525 kalendripäeva. Töötaja naaseb tööle enne, kui 2011. a puhkus normaaljuhul aeguks. Selleks, et leida millal antud töötaja reserv aegub, liidetakse aegumise kuupäevale juurde eemaloldud aeg ehk $31.12.2012 + 525 = 09.06.2014$.

Juhul kui aegumine on peatunud lühiajaliselt näiteks nädal/kaks, tuleb aegumist nihutada samuti peatumise võrra edasi.

Põhipuhkuse aegumine aitab vältida töö-

tajatel kogumast kasutamata põhipuhkuse päevi. Kuigi aegumise rakendamise võimalus tööandjatel on olemas, ei ole nad kohustatud seda kasutama. Siin saab lähtuda reeglist, et töötajale soodsamat lahendust saab alati pakkuda ehk kas ei kasutata aegumist üldse või kasutada nõrksodsamat aastate järjekorda. See on võimalik aga ainult eraõiguslikes suhetes ning mitte näiteks ametnike puhul.

Puhkusereservi kajastamine raamatupidamises

Puhkusereservi raamatupidamises kajastamiseks tuleb kõigepealt leida kasutamata puhkusepäevade saldo. Selleks liidetakse eelmise aasta saldole juurde jooksva aastal teenitud päevad ja lahutatakse kasutatud ning aegunud puhkusepäevad. Saadud päevad korrutatakse töötaja keskmise kalendripäeva

*Aegumistähtaja
eesmärgiks on
motiveerida
töötajaid puhkama
igal aastal.*

tasuga. Tasu arvutamist reguleerib "Keskmise töötasu maksamise tingimused ja kord" määrus. Keskmise tasu leidmiseks jagatakse eelneva kuue kuu töötasud sama ajavahemiku kalendripäevadega (riigi- ning rahvuspühad jäetakse arvestusest välja). Aluseks olevaid kalendripäevi vähendatakse ka nende päevade võrra, mil töötaja oli puhkusel või haige.

Millised kuud arvestuse aluseks võtta? Selles osas on raamatupidajad kasutanud erinevaid praktikaid. Aluseks võetakse kas juuni - november, mil vajaduse tekke kuuks loetakse detsember ehk inventuuri tegemise kuu. Teise variandina võetakse juuli kuni detsember eeldusega, et vajadus töötajatele kasutamata põhi-puhkus välja maksta tekib järgmisel aastal.

Perioodiks võetakse vajaduse tekke kuule eelnenud kuus kuud. Kuivõrd seadustes ei ole otseselt sätestatud, milline periood on kohustuslik võib mõlemad variandid lugeda õigeks. Reserv võetakse arvele koos sotsiaalmaksu ja tööandja töötuskindlustusega.

Puhkusereservi kannete näide (*reservi kajastatakse vaid bilansipäeval*):

Aruandeaasta puhkusereserv.

D Palgakulu - kasutamata puhkusepäevade tasu

D Sotsiaalmaksu kulu - sellelt arvestatud sotsiaalmaksu kulu

D Töötuskindlustusmakse kulu - sellelt arvestatud töötuskindlustusmakse kulu

K Puhkusereserv - summa, mis suurendab puhkusetasu reservi bilansis

K Sots- ja töötuskindlustusmakse reserv - summa, mis suurendab puhkusetasu reservi bilansis

Eelmisel majandusaastal arvestatud ja bilansis kajastatud puhkusereserv.

D Puhkusereserv

D Sots- ja töötuskindlustusmakse reserv

K Palgakulu

K Sotsiaalmaksu kulu

K Töötuskindlustusmakse kulu

Kasumiaruandes näidatakse reservi juurdekasv või vähenemine.

D Tööjõukulude vastav kulukonto

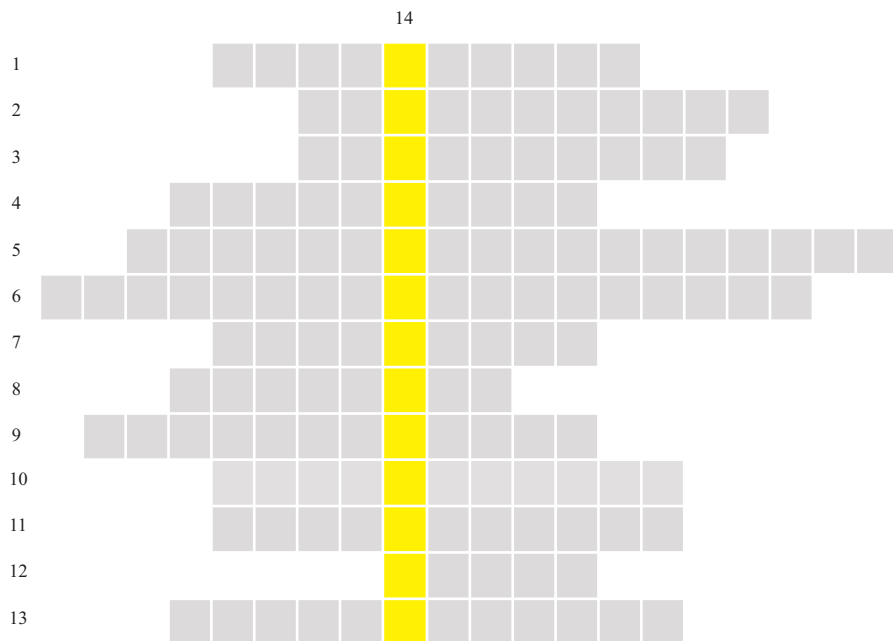
K Puhkusereserv

Selline kajastamine on levinud siis, kui puhkusereservi arvestust tehakse kord aastas koos inventuuriga.

Teise kajastamise viisina on levinud puhkusereservi arvestus igakuiselt. Antud juhul suurendatakse iga kuu kindla protsendi võrra puhkusereservi palga- ja maksukuludest ning vähendatakse väljamakstud puhkuste võrra. Protsendi suurus tuleks igal ettevõttel leida lähtuvalt oma kogemustest. Sellise arvestus meetodi puhul korrigeeritakse samuti aasta lõpus kasutamata põhipuhkuse saldod ning saadakse reaalne seis.

Alates 2013. aastast hakkab kehtima töötuskindlustus maksetele uus määr - töötaja makse 2% ja tööandja makse 1%. Tekib küsimus, millise määraga reserv kajastada. Kuivõrd maksumuudatus ei oma kulude mõistes olulist mõju, ei ole ka vaele kajastada detsembri reservi vana aasta määrades. Kuid kuna tegemist on potentsiaalse kohustusega, mille tõenäoline realiseerumine on järgmisel aastal, võib detsembri reservi kajastamisel kasutada ka juba 2013. a kehtima hakkavaid maksemäärasid. Paralleeli võib tuua detsembri töötasude arvestamisega, kus arvestus tehakse vanal aastal kuid kasutatakse uusi maksumäärasid, kuna maksete kajastamine toimub väljamakse põhiselt.

Ristsõna

Paremale

1	Mis aegub ühe aasta jooksul, arvates selle kalendri-aasta lõppemisest, mil see välja teeniti?	9	Ühekordne rahaline väljamakse seoses jõuludega.
2	Meetod, mille kasutamine RTJ 12 alusel on alates 01.01.2013 keelatud.	10	Mis on RMP.ee PDF-ajakirja nimi?
3	31. detsember on ... tööpäev.	11	Kui pikk on maksimaalne firmaväärtuse amortiseerimisperiod uute RTJ-e järgi?
4	Kontorikaunistus, mis ei kuulu maksustamisele.	12	Mille pealkiri on "Lisades avalikustatav informatsioon"?
5	RTJ 12 pealkiri.	13	Mis on äriühenduse tegevuse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe?
6	Maksud, mis kaasneb oma töötajatele kingituste tegemisel.	14	Kuidas nimetatakse aastalõpu seisuga kogunenud töötajate poolt puhkamata aega?
7	Millise kuu kuluna kajastatakse detsembris tehtud kulud ja nendega seotud maksud.		
8	... tarbivad umbes 40% maailma toorainest ja ressurssidest.		

Ristsõna vastuseid ootame 7. jaanuarini 2013 e-posti aadressile toimetus@rmp.ee.

Õigesti vastanute vahel loosi RMP.ee 3 lauakalendrit.

Võitjate nimed avaldame 9. jaanuari Nädalakirjas!

Roheline Kontor - mis, milleks ja kuidas?

Karin Kilk

Säästva Eesti Instituut/SEI Tallinn SA

XXI sajandi alguses veedab suur osa inimkonnast oma tööpäevad kontoris. Veelgi enam, me võtame kontori virtuaalsel kujul tihti ka koju kaasa. Kontorite ja kodumajapidamiste tegevusega kaasneb aga märkimisväärne mõju keskkonnale - sh energia, vee ja teiste loodusvarade tarbimine ning jäätmete ja heitmete teke.

Hinnanguliselt tarbivad kontorid 40% maailma toorainest ja ressursidest (sh nii otsene kui kaudne tegevus). See hiiglaslik keskkonnamõju tähendab aga ka seda, et kontorite “rohelistamiseks” muutmine aitab oluliselt parandada globaalset keskkonna-

seisundit. Lisaks on organisatsioonid, kes võtavad endale keskkonnaprobleemide vältimises ja lahendamises (pro)aktiivse rolli, tervislikumaks ja mugavamaks tööpaigaks oma personalile.

Vaatamata erinevatele algatustele pole suurel osal kontoritest vajalikke meetodeid ja vahendeid keskkonnaaspektidega tegelemiseks. Kontorijuhid tunnevad kontori keskkonnasõbralikumaks muutmisel puudust ühtlustatud standarditest, struktureeritud asjakohastest koolitustest ja kergestikasutatavatest vahenditest kontori keskkonnamõtjude mõõtmiseks.

Ettevõtted on sageli küll defineerinud oma jätkusuutlikkuse poliitika, kuid neil puuduvad teadmised ja/või ressursid, et koolitada kontorijuhte korraldama kontori tööd rohelisel viisil. Lisaks on VKEd (väikese ja keskmise suurusega ettevõtted) võimalused ja vahel ka motivatsioon oluliselt piiratumad ning seega vajavad just nemad standardiseeritud vahendit, mis sisaldaks kõiki keskkonna- ja inimsõbralikuma töökoha loomiseks vajalikke elemente.

Käimasoleva Euroopa Rohelise Kontori projekti (2011-2013)¹ peamine eesmärk ongi välja töötada Euroopa Rohelise Kontori standardiseeritud suunised ja töövahendid (sh kontori ökoloogilise jalajälje kalkulaator). Nende vahendite kasutamine

aitab muuta kontorid keskkonna- ja inim-sõbralikemaks paikadeks, mis edendavad ka töötajate keskkonnaalaseid oskusi ja teadmisi. Kontorijuhtidele on vaja pakkuda terviklikku ja uuenduslikku koolitust, mis ei edastaks ainult teadmisi, vaid motiveeriks ka tegutsema.

*Hinnanguliselt
tarbivad kontorid
40% maailma
toorainest ja
ressurssidest (sh
nii otsene kui
kaudne tegevus)*

ERK võrgustiku, mille moodustavad keskkonnajuhtimissüsteemi arendajad ja

rakendajad kuuest Euroopa riigist (Belgia, Bulgaaria, Eesti, Rumeenia, Sloveenia, Ungari), eesmärk on pakkuda lahendusi organisatsioonidele, kes soovivad muuta oma kontori elustiili ning asendada vanad harjumused ja tavad uutega. Võrgustiku poolt välja arendatud praktilisi **töövahendeid tutvustame teile RMP.ee portaali kaudu juba järgmistes artiklites.**

Selleks, et saada Roheliseks Kontoriks, tuleb organisatsioonil järgida kindlaid põhimõtteid. Need põhimõtted hõlmavad nii kontori juhtimist kui ka selle toimimist. Juhtimisega seotud põhimõtted käsitlevad juhtimisküsimusi, nagu keskkonnaalaste eesmärkide seadmine ning töötajaskonna keskkonnateadlikkuse tõstmine. Kontori toimimise ja töökorraldusega seotud põhimõtted iseloomustavad oluliste keskkonnaaspektide, nagu näiteks energia ja jäätmed, käsitlemist.

Rödl & Partner

- › Audit
- › Raamatupidamine
- › Maksukonsultatsioonid
- › Õigusteenused

- > 89 bürood
- > 39 riiki
- > Üks firma

Üheskoos tugevamad
Üheskoos edukamad

www.roedl.ee > 20 aastat Eestis

Juhtimisega seotud põhimõtted

- **Keskkonnaalane kohustumus/vastutus ja poliitika**

Organsatsiooni juhtkond on võtnud kohustumuse tegeleda organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkusega ning toetada kontoris läbiviidavaid keskkonnaparendusele suunatud tegevusi. Organisationsioonil peab olema dokumenteeritud ja juhtkonna kinnitatud keskkonnapoliitika, mis paneb paika organisatsiooni keskkonnatulemuslikkusega seonduvad üldised põhimõtted ja suunad.

- **Keskkonnaalased eesmärgid ja tegevuskava**

Kontor peab tuvastama enda jaoks olulised keskkonnateemad (keskkonnaaspektid ja -mõjud), lähtudes kontori eripärasest ja olukorrast. Koostatakse nn (esmane) keskkonnaülevaade. Tuginedes sellele ülevaatele, saab kontor määratleda oma keskkonnaalased eesmärgid ja töötada välja selge tegevuskava nende saavutamiseks. Keskkonnaeesmärgid ja -tegevuskava peegeldavad seda, kuidas keskkonnategevuse tulemuslikkust edendatakse ka tulevikus (nn pideva parendamise põhimõtte).

- **Rohelise Kontori koordinaator ja töörühm**

Organisationsioon valib personali hulgast Rohelise Kontori koordinaatori ja töörühma, kes koordineerivad kesk-

konnategevuste elluviimist kontoris.

- **Töötajate keskkonnateadlikkuse tõstmine**

Kõik Rohelise Kontori töötajad peavad olema teadlikud Rohelise Kontori loomise eesmärkidest, juhtimis-süsteemist ja keskkonnategevustest, mida kontoris rakendatakse. Töötajaid tuleb kaasata, juhendada ja koolitada nii, et nad teaksid, milliseid praktilisi keskkonnahoidlikkuse võtteid on nende töö iseloomu arvestades võimalik rakendada.

- **Keskkonnategevuse jälgimine (seire ja mõõtmine)**

Organisationsioon peab regulaarselt kontrollima nii püstitatud keskkonnaeesmärkide ja -tegevuskava täitmist kui ka üldist keskkonnaalast toimimist/keskkonnaalast tulemuslikkust. Lisaks tuleb määrata nn võtmeindikaatorid kõigile oma tegevustele, millel on keskkonnale oluline mõju. Määratud indikaatoreid tuleb mõõta regulaarselt.

Toimimisega seotud põhimõtted

- **Keskkonnahoidlikud hanked**

Organisationsioon peab kontoritavete ja -teenuste sisseostuks koostama keskkonnahoidliku hankimise kriteeriumid ja korra.

- **Energiatõhususe edendamine**

Organisatsioon peab kehtestama meetmed tarbitava energia säästmiseks ning energiatõhususe suurendamiseks.

- **Loodusressursside jm materjalide kasutamise vähendamine**

Organisatsioonis tuleb rakendada meetmeid, mis võimaldavad vähendada loodusvarade ja oluliste keskkonnamõjudega seotud kontoritarvete tarbimist.

- **Jäätmetekke vähendamine ja taaskasutus**

Organisatsioon peab looma meetmed jäätmetekke vähendamiseks ja jäätmete liigiti kogumiseks (et oleks tagatud võimalikult kõrge jäätmete taaskasutuse protsent ning ühtlasi vastavus õigusaktide nõuetele).

- **Säästev transport ja liikuvuskorraldus**

Organisatsioonis peavad olema kehtestatud meetmed, mis võimaldavad minimeerida transpordivahendite kasutamisest tulenevat negatiivset mõju keskkonnale ning edendada säästvaid tööreise ja tööle-koju liikumist.

- **Tervislik töökeskkond**

Organisatsioon peab looma meetmed tervisliku ja sotsiaalselt vastutustundliku töökeskkonna ja -tingimuste võimaldamiseks (sh tuleb regulaarselt läbi viia riskihindamist töökohades).

¹ <http://www.eugreenoffice.eu/>

HIND **4.25 € + km**

www.rmp.ee/epood

2013

RAAMATUPIDAJA LAUKALENDER

RAAMATUPIDAMIS- JA
MAKSUINFOPORTAAL
RMP
www.rmp.ee

Firmaväärtus ja selle kajastamine Eesti hea raamatupidamistava kohaselt

Maire Otsus-Carpenter
vannutatud audiitor

Mis on firmaväärtus ja kuidas see tekib?

Firmaväärtus on äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe. Äriühendus tähendab kontrolli saavutamist teise ettevõtte äritegevuse üle, reeglina piisava hulga aktsiate või osade omandamise kaudu või teise

ettevõtte varade ja kohustuste ning sellega kaasneva äritegevuse omandamise kaudu. Ehk veidi lihtsustatult öeldes - firmaväärtus võib tekkida siis, kui üks ettevõtte ostab ära teise ettevõtte aktsiate kontrollipaki või "tüki" teise ettevõtte äritegevusest.

Eesti hea raamatupidamistava raames käsitleb äriühenduse kajastamist RTJ 11 "Äriühendused ning tütar- ja sidusettevõtete kajastamine". Juhendi kohaselt sõltub äriühenduse kajastamine sellest, kas tehing toimub sõltumatute osapoolte vahel või seotud osapoolte vahel. Sõltumatute osapoolte vahel toimunud tehingut kajastatakse ostumeetodil ning seotud osapoolte vahel toimunud tehingut korregeeritud ostumeetodil. Firmaväärtus saab tekkida üksnes sõltumatute osapoolte vahelise tehingu tulemusena. Seotud osapoolte vahel toimunud tehingu puhul firmaväärtust ei teki, sest omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara väärtuse vahet ei käsitleta firmaväärtusena vaid omandava ettevõtte omakapitali suurendamise või vähendamisena.

Firmaväärtuste tekkimine
(ostumeetodi põhivalem):

**Omandatud osaluse
soetusmaksumus**

-

**Omandatud netovara
õiglane väärtus**

=

Firmaväärtus

Sõltumatute osapoolte vahel toimunud äriühenduse puhul on ootuspärane, et firmaväärtus on positiivne - kajastub ju firmaväärtuses see osa soetusmaksumusest, mida ei ole võimalik jagada netovara õiglasele väärtusele ja firmaväärtus väljendab just seda osa omandatud ettevõtte väärtusest, mida ei saa konkreetse varana identifitseerida (soetatud ettevõtte head mainet, töötajaid, arengupotentsiaali, turuosa, kliendilepinguid jms).

Firmaväärtus võib tekkida siis, kui üks ettevõtte otab ära teise ettevõtte aktsiate kontrollpaki või "tüki" teise ettevõtte äritegevusest.

Kui omandatud osaluse soetusmaksumus on väiksem kui omandatud netovara õiglane väärtus, tekib negatiivne firmaväärtus. Negatiivne firmaväärtus on sõltumatute osapoolte vahel toimunud äriühenduse puhul täiesti erandlik ja tehingu majandusliku sisuga vastuolus. Seetõttu tuleb negatiivse firmaväärtuse tekkimisel

ostuanalüüs hoolikalt üle kontrollida ja veenduda:

- kas pole tegu äriühendusega ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel?
- kas pole tehtud viga netovara õiglase väärtuse määramisel?

Firmaväärtuse edasine kajastamine

Positiivne firmaväärtus on identifitseerimata vara. Kui äriühenduse sisu oli teise ettevõtte vara ja kohustuste ning sellega kaasneva äritegevuse soetamine, kajastatakse firmaväärtus immateriaalse varana omandava ettevõtte individuaalses bilansis. Kui äriühendus seisneb teise ettevõtte aktsiate või osade soetamises, kajastatakse firmaväärtus immateriaalse varana konsolideeritud bilansis.

Negatiivne firmaväärtus kajastatakse äriühenduse toimumise perioodi kasumiaruandes tuluna.

Firmaväärtuse edasist kajastamist käsitleb täpsemalt RTJ 5 „Materiaalne ja immateriaalne põhivara.“ Firmaväärtuse edasise kajastamise reeglid on kehtiva RTJ 5 ja muudetud, 2013. aastal kohustuslikuks muutuva RTJ 5¹ järgi erinevad.

Praegu kehtiva RTJ 5 kohaselt on firmaväärtus piiramatu kasuliku elueaga immateriaalne põhivara ning seda ei amortiseerita. Selle asemel tuleb igal aastal läbi viia firmaväärtuse test. Kui testi tulemusena ilmneb, et firmaväärtuse kaetav väärtus on madalam selle bilansilisest väärtuses, tuleb firmaväärtus alla hinnata.

2013. aastal jõustuva RTJ 5 kohaselt loetakse firmaväärtus piiratud kasuliku elueaga immateriaalseks põhivaraks ning seda tuleb amortiseerida. Kui ettevõtte ei suuda firmaväärtuse kasulikku eluiga määrata, amortiseeritakse firmaväärtus 10 aasta jooksul.

Seega ei nõua uus RTJ 5 enam firmaväärtuse iga-aastast testimist. See ei tähenda, et firmaväärtuse testimist pole enam üldse nõutud. Firmaväärtusele kehtivad üldised materiaalse ja immateriaalse põhivara kajastamise reeglid. Need reeglid nõuavad, et vara kajastataks vastavalt sellele, kumb on madalam - soetusmaksumus, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja allahindlused, või kaetavas väärtuses. Vara kaetava väärtuse test tuleb läbi viia juhu, kui on ilmnunud asjaolud, mis viitavad sellele, et vara väärtus võib olla langenud.

Kui ettevõtte ei suuda firmaväärtuse kasulikku eluiga määrata, amortiseeritakse firmaväärtus 10 aasta jooksul.

Firmaväärtuse kajastamine

Firmaväärtuse kajastamisel tuleb silmas pidada järgmist:

- Firmaväärtust testitakse alati selle raha genereeriva üksuse koosseisus, mis eeldatavasti saab tulevikus

firmaväärtusest kasu. Firmaväärtus tuleks jagada raha genereerivate üksuste vahel juba selle tekkimisel.

- Kui firmaväärtust ei ole võimalik raha genereerivate üksuste vahel põhjendatult jagada ning äritegevus, mille soetamisel firmaväärtus tekkis, ei ole sarnane ettevõtte muu tegevusega, loetakse firmaväärtus omandatud äritegevuse juurde kuuluvaks.
- Kui äritegevus, mille omandamisel firmaväärtus tekkis, sarnaneb omandaja äritegevusega ning omandatud äritegevus on omandaja äritegevusega integreeritud, loetakse firmaväärtus kogu selle tegevusala äritegevuse juurde kuuluvaks.
- Kui ettevõtte korraldab oma sisemise struktuuri selliselt ümber, et muutuvad raha genereerivad üksused, tuleb ümber jagada ka nende raha genereerivate üksuste juurde kuuluv firmaväärtus.
- Kui müüakse raha genereeriv üksus, mille juurde firmaväärtus kuulus, tuleb firmaväärtus täies ulatuses kuludesse kanda.
- Kui firmaväärtust sisaldava raha genereeriva üksuse kaetav väärtus on madalam kui sellesse üksusesse kuuluvate varade jääkmaksumuste summa, tuleb kõigepealt alla hinnata firmaväärtus.
- Juba kord alla hinnatud firmaväärtuse väärtust ei taastata.

Näide firmaväärtuse kajastamise kohta

Muudetud 2013. aastal kohustuslikuks muutuvate reeglite kohaselt:

1 Ettevõtte A soetas aasta alguses 10 tuhande euro eest 75% ettevõtte B osadest ning saavutas sellega B üle kontrolli. B netovara bilansiline väärtus soetamise hetkel oli 11 tuhat eurot. Koostati ostuanalüüs, milles B netovara õiglaseks väärtuseks hinnati 12 tuhat eurot. Tekkis firmaväärtus:

- A-le kuuluva netovara osa õiglase väärtus on 9 tuhat eurot (75% 12 tuhandest eurost)
- Firmaväärtus on 1 tuhat eurot (omandatud osaluse soetusmaksumus 10 tuhat eurot miinus omandatud osaluse õiglase väärtus 9 tuhat eurot).

2 Aasta lõpus arvutati firmaväärtuse amortisatsioon (kasulik eluiga 10 aastat) 100 eurot (10% 1000 eurost). Firmaväärtuse jääkmaksumus soetamise aasta lõpuks oli 900 eurot.

3 Teise aasta lõpus arvutati firmaväärtuse amortisatsioon 100 eurot. Firmaväärtuse jääkmaksumus oli nüüd 800 eurot. Kuna juhtkonna hinnangul eksisteeris asjaolusid, mis viitasid vara väärtuse võimalikule langusele, viidi läbi ka vara väärtuse test. Testi tulemusena ilmnnes, et raha genereeriva üksuse, millesse firmaväärtus kuulus, kaetav väärtus oli 7000 eurot, kuid selle jääkväärtus (pärast amortisatsiooni arvestust) oli 7200

eurot. Kuna raha genereeriva üksuse kaetav väärtus oli madalam kui selle jääkväärtus, hinnati firmaväärtus 200 euro võrra alla (allahindlus tuleb teha kõigepealt firmaväärtuse arvel). Firmaväärtuse jääkmaksumus pärast allahindlust oli 600 eurot.

4 Kolmanda aasta lõpus läbi viidud vara väärtuse testi tulemusena ilmnnes, et raha genereeriva üksuse kaetav väärtus oli taastunud ning see oli 8000 eurot. Raha genereeriva üksuse jääkmaksumus pärast amortisatsiooni arvestust oli 6400 eurot. Kuigi raha genereeriva üksuse väärtus oli taastunud, firmaväärtuse allahindlust ei tühistatud. Arvutati ka kolmanda aasta kulum 100 eurot, seega oli firmaväärtuse jääkmaksumus kolmanda aasta lõpu seisuga 500 eurot.

¹ Muudetud standardeid on lubatud kasutada ka varem, 2011. a ja 2012. a raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Sihtfinantseerimise kajastamise muutused 2013. aastal

Anne Mobel
AS Deloitte Audit Eesti
konsultant

Alates 1. jaanuarist 2013 jõustuvad uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid, mida kohaldatakse aruandeperioodide kohta, mis ALGAVAD 1. jaanuaril 2013 või hiljem. Oluline on silmas pidada, et vabatahtlikult lubatakse neid rakendada ka varem alanud aruandeperioodidele (nt 1. jaanuar 2012 või 1. juuli 2012 vms alanud perioodile), kuid sellisel juhul tuleb üheaegselt rakendada kõiki muudatusi (st ei tohi valida, millist rakendatakse ja millist mitte).

Uute juhendite rakendamisel tuleb arvesse võtta asjaolu, et andmeid võib korrigeerida nii **tagasiulatavalt** kui **edasiulatavalt**, mis aga võib kaasa tuua olulisi muutusi jaotamata kasumi kajastamises ning seeläbi avaldada olulist mõju omakapitalile tervikuna.

Tasub tähele panna, et uutest juhenditest on välja võetud “Kajastamine bilansis ja kasumiaruandes“ peatükid, mis seni kirjeldasid, millistel bilansi või kasumiaruande ridadel erinevaid objekte kajastada. Üldised juhised selles osas on toodud juhendis RTJ 2 ning sarnaselt SME IFRSile (ja ka “suurele IFRSile”) ei pidanud Raamatupidamise Toimkond vajalikuks selle valdkonna ülereguleerimist ja kirjade jäika ettekirjutamist. Kõik lisades avalikustamise nõuded on 1. jaanuarist 2013 kehtivates juhendites koondatud ühte uude juhendisse - RTJ 15 “Lisades avalikustatav informatsioon”.

Käesolevas artiklis keskendume eelkõige RTJ 12 “Valitsusepoolne abi” muutustele, kuid esmalt käsitleme sihtfinantseerimise olemust üldisemalt.

Sihtfinantseerimine on oma olemuselt sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetus, mille korral kasutatakse neid ainult teatud kulutuste katteks

või teatud tingimuste tagamiseks. Sihtfinantseerimine jaguneb:

Varade sihtfinantseerimine	Tegevuse sihtfinantseerimine
Põhitingimuseks on, et seda saav ettevõtte peab kas ostma, ehitama või muul viisil soetama teatud põhivara.	On ette nähtud konkreetsete tegevustega seotud kulutuste katmiseks teatud perioodi jooksul.
Võib endas sisaldada täiendavaid tingimusi, näiteks põhivara soetamise ajagraafik, soetatava põhivara liik, tema asukoht ning hoidmise periood.	Võib endas sisaldada täiendavaid tingimusi näiteks ajaline piirang, millal antud finantseerimist on võimalik kasutada, samuti kitsendusi kasutamise otstarbe osas.
Näiteks: Finantseerija toetab ettevõtet 5 eriotstarbelise sõiduki soetamisel järgneva 2 aasta jooksul. Antud sõidukid peavad olema registreeritud Eestis ning nende kasutuspiirkond on Eesti.	Näiteks: Finantseerija toetab perioodil 2013-2016 läbiviidavat Eesti demograafilist uuringut, mille tulemuseks on vastavalt projekti tingimustele koostatud raport. Rahastamine toimub vastavalt projekti eelarvele, lähtudes etappidele kehtestatud tähtaegadest.

Aitame leida õige tee

- Audiitorteenused
- Maksu- ja juriidilised konsultatsioonid
- Finantsnõustamine
- Riskihaldamisteenused

Deloitte globaalne võrgustik hõlmab kokku 150 riiki ja 182 000 töötajat. Toome oma klientideni rahvusvahelise kogemuse, mis on ühendatud põhjalike teadmistega kohalikest turust.

Meie kliendiportfelli moodustavad kohalikud era- ja avaliku sektori ettevõtted ning rahvusvahelised korporatsioonid panganduse, kindlustuse, tootmise, infrastruktuuri, energeetika, kinnisvara, teeninduse ning hulgi- ja jaekaubanduse valdkonnast.

Roosikrantsi 2, 10119 Tallinn, tel: 640 6500, www.deloitte.ee

Sõltumata sellest, millise sihtfinantseerimise liigiga on tegemist, on äärmiselt oluline, et finantseeringu saaja on suuteline igal hetkel oma dokumentatsiooniga tõestama, et saadud vahendeid on kasutatud tõepoolest sihtotstarbeliselt. Juhul, kui seda ei ole nii tehtud, on toetuse andjal õigus nõuda tema poolt finantseeritud summa tagasi.

Finantseeringu saaja peab olema suuteline igal hetkel oma dokumentatsiooniga tõestama, et saadud vahendeid on kasutatud tõepoolest sihtotstarbeliselt.

Mis muutub alates 1. jaanuarist 2013?

RTJ 12 on üks nendest juhenditest, mis alates 1. jaanuarist 2013 oluliselt muutub. Seetõttu tuleks kõikidele nendel ettevõtjatel, kes sihtfinantseeringuid saavad ja kajastavad, oma senine käsitlus kriitiliselt üle vaadata ning teha arvestuspõhimõtetes

vajalikud korrigeerimised.

Parema ülevaate saamiseks on olulised muutused kokku võetud alljärgnevas tabelis:

Vana RTJ ehk RTJ 12 kuni 1. jaanuar 2013	Uus RTJ ehk RTJ 12 peale 1. jaanuari 2013
RTJ 12 reguleeris 3 peamist sihtfinantseerimise liiki, lisaks põhivarade ja tegevuste sihtfinantseerimisele ka põllumajandusliku tootmise sihtfinantseerimist, st bioloogiliste varade (loomad, linnud, vili) tootmisega seotud kulude kompenseerimiseks.	Uus juhend käsitleb varade ja tegevustega seotud sihtfinantseerimist, täpsustamata konkreetseid tegevusi ja valdkondi.
Seni kehtiv juhend reguleeris käitumist tingimuslikult tagastamatu laenu kajastamist sihtfinantseerimisena juhul kui eksisteeris piisav kindlus, et ettevõtte vastab laenu kustutamise tingimustele.	Sellise laenu kajastamist ei ole muudetud juhendiga enam reguleeritud.
Kajastamise üldised reeglid:	
Sihtfinantseerimine kajastatakse tuludes siis, kui eksisteerib piisav kindlus , et ettevõtte vastab sellega seotud tingimustele.	Sihtfinantseerimine kajastatakse tuludes siis, kui ettevõtte on täitnud sellega kaasnevad tingimused .

Tegevuskulude sihtfinantseerimine kajastatakse tuludes üksnes siis, kui:	
<p>a) ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele; ja</p> <p>b) sihtfinantseerimine leiab aset; ning</p> <p>c) sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.</p>	<p>a) sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks; ja</p> <p>b) sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud.</p> <p>Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena.</p>
Varade sihtfinantseerimise korral lähtub toetuse saaja sihtfinantseerimise kajastamisel ühest alljärgnevast:	
<p>Meetodist:</p> <p>a) Brutomeetod - sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.</p> <p>b) Netomeetod - sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.</p>	<p>Arvestuspõhimõttest:</p> <p>a) sihtfinantseerimise teel saadud toetust kajastatakse kogusummas (st soetusmaksumuses, tasuta saadud vara puhul tema õiglane väärtus) tuluna hetkel, mil tingimused on täidetud (sarnaselt tegevuskulude sihtfinantseerimisega). Oluline on jälgida, millal tingimused saavad täidetuks!</p> <p>b) Netomeetodil, st netosetusmaksumuses, millest on maha arvatud soetamiseks saadud sihtfinantseerimise summa (tasuta saadud vara soetusmaksumus on null).</p> <p>Soetatud vara kajastatakse edaspidi nagu muid materiaalseid ja immateriaalseid varasid.</p> <p>Sõltumata sellest, kumma eespool kirjeldatud põhimõttest ettevõtte valib, tuleb rahavoogude aruandes kajastada eraldi nii põhivara soetamisega seotud väljamakseid kui sihtfinantseerimisega seotud laekumisi.</p>

Jääb kehtima!

Ei eksisteeri ühte head või halba arvestuspõhimõtet. See, milline arvestuspõhimõte sihtfinantseerimiste kajastamiseks valida, sõltub ettevõtte hinnangust ning analüüsi tulemustest. Otsustuse tegemisel tuleb lähtuda teadmistest, et iga põhimõtte mõju ettevõtte finantsaruandlusele on erinev.

Valitud arvestuspõhimõtet tuleb rakendada järjepidevalt kõikide varade sihtfinantseerimisele. Seetõttu on äärmiselt oluline, et esmakordse valiku tegemisel on läbi kaalutud kõik võimalused ning tegevused ja nende mõju finantspositsioonile.

Kui ilmneb, et sihtfinantseerimise kajastamine tuludes ei ole siiski põhjendatud ning sihtfinantseerimise teel saadud vahendid tuleb tagastada, siis kajastatakse tagastamise mõju kuluna perioodis, mil

tagastamise vajadus ilmnes (st ei korrigeerita võrdlusandmeid).

Oluline muutus!

Brutomeetodi kasutamine ei ole enam lubatud.

Sihtfinantseerimise arvetuse tähtsaimaks loogikaks on üldjuhul see, et me ei kajasta enam raamatupidamise arvetuses väärtusi, mille eest me ei ole ise maksnud.

Näited erinevate arvestuspõhimõtete ning tingimuste kasutamisel tekkivate erisuste osas on välja toodu RTJ 12 "Valitsusepoolne abi" juhendis, mis on kergesti leitav aadressilt <http://www.easb.ee> alammenüü "Hea tava".

Julget kasutamist!

DOKUMENDINÄIDISED

Tööõiguse, äirõiguse ja FIE tegevusega seotud dokumendinäidiseid saab tellida aadressilt

INFO JA TELLIMINE

[www.rmp.ee/epood/
dokumendinaidised](http://www.rmp.ee/epood/dokumendinaidised)

RTJ 15 “Lisades avalikustatav informatsioon”

Urmo Kallakas
Ernst & Young Baltic AS
juhtivaudiitor

Teadupärast hakkavad 1. jaanuaril 2013 kehtima uued Raamatupidamise Toimkonna juhendid (RTJ), mis sisaldavad mitmeid olulisi muudatusi. Kui varem oli RTJ-i eesmärk lähtuda rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest (IFRS), siis muudetud juhendid on koostatud tulenevalt väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele mõeldud IFRS-i standardist (SME IFRS), mis peaks paremini sobima tavalistele Eesti ettevõtetele, kellel puudub vajadus koostada aruandeid IFRS-i alusel.

Laias laastus jäi Raamatupidamise Toim-

konna juhendite struktuur samaks, kuid uute standardite jõustumisel lisandub ka uus juhend - RTJ 15 “Lisades avalikustatav informatsioon”. Varem oli RTJ 15 sisuks vahearuanete koostamise reguleerimine, kuid kuna RTJ-i alusel aruandlust koostavad ettevõtted rakendasid seda juhendit väga harva (näiteks kõik börsiettevõtted koostavad aruandeid IFRS-i järgi), otsustas Raamatupidamise Toimkond selle standardi mõned aastad tagasi tühistada. Uute juhendite jõustumisel tuleb RTJ 15 aga taas kasutusele ning hakkab reguleerima raamatupidamise aastaaruannetes avalikustamist vajavat informatsiooni.

RTJ 15 näol ei ole sisulises mõttes tegemist täiesti uute juhustega. Varasemalt olid raamatupidamise aastaaruandes vastava valdkonna kohta avaldatava informatsiooni avalikustamise nõuded toodud eraldi iga juhendi lõpus, kuid peagi kehtima hakkavates juhendites on need juhendite lõpust eemaldatud ning koondatud kokku juhendisse RTJ 15. Uus RTJ 15 võimaldab aruande koostajal avalikustamise nõuetest paremat ülevaadet saada ning kaob vajadus neid erinevatest juhenditest otsida.

Kuigi vormiliselt on kõnealusesse juhendisse kopeeritud teiste juhendite tekstid, sisaldab uus RTJ ka mitmeid punkte, mida on võrreldes varasemaga muudetud või täiendatud ning mida aruannete koostajad

edaspidi kindlasti teadma peaksid. Toomegi välja peamised Raamatupidamise Toimkonna juhendite muudatused, mis puudutavad raamatupidamise aastaaruannete koostamist ning nende aruannete lisades avalikustatava informatsiooni nõudeid.

Uus RTJ 15 nõuab raamatupidamise aastaaruandes kajastatud seotud osapoolte kohta senisest detailsema ja konkreetsema informatsiooni avalikustamist.

Ühe muudatusena, mis puudutab enamikke ettevõtteid, võib välja tuua, et alates 01.01.2013 algavate majandusaastate kohta koostatud raamatupidamise aastaaruannetes ei pea enam materiaalse ja immateriaalse põhivara, kinnisvarainvesteeringute, bioloogiliste varade ning ka eraldiste osas välja tooma võrdlusperioodi liikumiste analüüsi. Kui näiteks 31.12.2012 lõppeva majandusaasta raamatupidamise aastaaruandes alustame materiaalse põhivara tabelit 01.01.2011 saldost, liidame või lahutame juurde kõik 2011. majandusaasta ostud, müügid, amortisatsiooni ning muud muutused, jõudes 31.12.2011 saldoni, ning sealt edasi toome välja samad liikumised 2012. majandusaasta osas, siis uue RTJ 15 kohaselt ei oleks 2011. aasta liikumisi enam vaja esitada ning saaksime alustada 01.01.2012 materiaalse põhivara saldost.

Seega muutuvad vastavad lisad veidi lühemaks, samas kui võrdlusperioodi liikumistest huvitatud lugeja leiab selle info eelmisest aruandest.

Teadupärast pole uue RTJ-i kohaselt kinnisvarainvesteeringute ja bioloogiliste varade kajastamisel enam võimalik kasutada soetusmaksumuse meetodit ning seega jääb õiglase väärtuse meetod ainukeseks alternatiiviks. RTJ 15 kohustab õiglases väärtuses kajastatavate kinnisvarainvesteeringute ning bioloogiliste varade osas välja tooma õiglase väärtuse mõttel kasutatud meetodid ning samuti olulisemad arvessevõetud eeldused. Lisaks peavad ettevõtted avalikustama ka selle, kas vastavale varale määras õiglase väärtuse ettevõtte juhtkond ise või kasutati selleks sõltumatu eksperdi abi. Kuna nii kinnisvarainvesteeringud kui bioloogilised varad võivad aruannetes ettevõtte bilansimahust moodustada olulise osa, peaksid eespool mainitud täiendavad avalikustamismõõded aruande lugejale kasutatud eelduste ja hinnangute kohta oluliselt rohkem läbipaistvust pakkuma.

Kui uues RTJ 2-s on senisest oluliselt täpsemalt defineeritud seotud osapoolte mõiste ning toodud selles vallas rohkelt näiteid, siis ka uus RTJ 15 nõuab raamatupidamise aastaaruandes kajastatud seotud osapoolte kohta senisest detailsema ja konkreetsema informatsiooni avalikustamist. Juba varem tuli avalikustada informatsiooni seotud osapoolte ja nendega tehtud tehingute kohta vähemalt järgmiste rühmade lõikes: emaettevõtte, tütar- ning sidusettevõtted, juhtkond ning eraisikutest omanikud, nendega seotud lähedased pereliikmed ja nende kontrolli-

tavad ettevõtted. Nüüd on uue RTJ-i kohaselt vaja detailsemalt esitada nende tehingute mahud ka tehinguliikide osas: kaupade ost-müük, kinnisvara ja muude varade ost-müük, teenuste ost-müük, laenude andmine või saamine, garantii või tagatise andmine või saamine, muud tehingud. Lisaks jäävad jõusse kõik muud seotud osapooltele kehtinud avalikustamise nõuded, kaasa arvatud juhtkonnale makstud tasude summa. Sellest tulenevalt võib seotud osapoolte lisa muutuda veidi pikemaks kui senini oleme harjunud.

Uus RTJ 15 nõuab asjaolude varasemast detailsemat kirjeldust ka sel puhul, kui eksisteerib ebakindlus ettevõtte tegevuse jätkuvuse osas vähemalt järgmise 12 kuu jooksul alates bilansipäevast. See tähendab, et aruandes peavad olema avalikustatud peamised sündmused ja asjaolud, mis seda kahtlust tekitavad, samuti juhtkonna plaanid nende sündmuste ja asjaoludega tegelemiseks. Ebakindluse peamiseks indikaatoriteks on negatiivne omakapital, negatiivne käibekapital või ka negatiivsed äritegevuse rahavood. Aruande lugejale peaks uus nõue lisama olulist selgust ettevõtte jätkusuutlikkuse ja võimekuse osas.

Viimase olulisema RTJ-i täiendusena tooksin välja avalikustamismõtte, mis kohustab ettevõtet, kes on bilansikuupäeva seisuga rikkunud laenukohustuse tingimusi, avalikustama rikkumise asjaolud ning selliste laenukohustuste bilansilise maksumuse.

Lisaks uuele juhendile ning eespool mainitud muudatustele on Raamatupidamise Toimkond uue töövahendina koostanud näidisaruanded nii üksiku ettevõtte

kui kontserni raamatupidamise aastaaruande osas. Nimetatud näidisaruannetes on esitletud nii põhjaruannete ja lisade vormistuse näited kui ka ettevõtete poolt peamiselt kasutatavate arvestuspõhimõtete kirjeldused. Näidisaruannete kasutamine aitab raamatupidajatel kindlasti aega kokku hoida ning raamatupidamise aastaaruannete kvaliteeti parandada ja ühtlustada.

Uus RTJ 15 nõuab asjaolude varasemast detailsemat kirjeldust ka sel puhul, kui eksisteerib ebakindlus ettevõtte tegevuse jätkuvuse osas vähemalt järgmise 12 kuu jooksul alates bilansipäevast.

Uue RTJ 15 koostamisel ongi Raamatupidamise Toimkonna eesmärk olnud tõsta aruande koostamise kvaliteeti ning pakkuda aruande lugejale rohkem läbi- ja paistvust ettevõtet valitsevate riskide ning juhtkonna oluliste hinnangute osas. Kuigi detailsuse mõttes on avalikustamise nõuete erinevused rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite ja Raamatupidamise Toimkonna juhendite vahel endiselt väga suured, pakub siiski ka RTJ-i alusel korrektselt koostatud aruanne ettevõttest huvitatud lugejale piisaval hulgal asjakohast informatsiooni.

HALLOO!

Kas mõni raamatupidaja
arvestab veel palkasid
Exceliga?

Kui Te teete palgaarvestust siiani Exceli või mõne vananenud palgaprogrammiga, siis on Merit Palk mõeldud just Teile. Proovige Merit Palka ja veenduge ise, et palkade arvestamine võib olla lihtne ja muretu töö. Seda ka siis, kui teete arvestust mitmesajale töötajale.

MERIT Palk
Teeb palgaarvestuse lihtsamaks

Merit Palk on Eesti kõige populaarsem palgaprogramm, mille abil arvestatakse palkasid rohkem kui 7600 firma töötajatele.

Miks on Merit Palk nii populaarne?

- 1) Suur kasutajate hulk tagab järjepideva arengu.
- 2) Merit Palk on ainuke palgaprogramm, kus kasutaja ei pea mõtlema sellele, kas maksumäärad ja maksuarvestus on õiged.
- 3) Merit Palk on kõige lihtsamini õpitav ja kasutatav palgaprogramm.
- 4) Tasuta abi telefoni ja e-meili teel.

Merit Palgaga saab teha palgaarvestust piiramatu arvule firmadele ilma lisatasuta. Programmi saab kasutada nii aasta- kui ka kuumaksega, hind sõltub töötajate arvust. Kõige populaarsem on kuni 30 töötaja pakett, mille hind on 129 eurot aastas.

Rohkem infot leiate meie veebilehelt merit.ee/palk

Proovige Merit Palka ja Te ei loobu sellest enam kunagi!

Tasuta klienditugi
tel. 776 9333
klienditugi@merit.ee

Klienditeenindus ja müük
tel. 617 7111
merit@merit.ee